

הַלְבוֹת יוֹם טוֹב קִיּוֹן תַּקָּוָה

ביאורים ומוספים

ולנהוג היתר בפני מי שידע שמעיקר הדין מותר, מבואר בשו"ע
הרב (ס"א) שמותר.

ולנהוג היתר בפני אשתו ובני ביתה, הסתפק הגרי"ג קרליץ (חוט שני
יום טוב פ"ג ס"ק ג) אם אסור, שיתכן שעשיה בפניהם נחשבת
כעשיה בינו לבין עצמו, והדעת תורה (כאן) כתב שהוראה להיתר
בפני בני ביתו נחשבת כעשיית הדבר בפני רבים.

[ביה"ל ד"ה אות]

דקדקפ"ם סב"א לה כ"קנ"ט(10).

10 אמנם, הקשה העולת שבת (ס"ק א) שהשו"ע לעיל (ס"י) תצה
ס"א) כתב שמותר לעשות ביום טוב 'מכשירי אוכל נפש' שאי
אפשר לעשותם מבעוד יום, כדעת ר' יהודה (וראה מאמר מרדכי
ס"ק א), ודוחק לומר שכונתו שם באופן שמשנה בעשייתו, ותיירץ
בשו"ת אור לציון (ח"ג פ"ט תשובה א), שאין כוונת השו"ע שם
למכשירי אוכל נפש המוכרים כאן, שלשיתו אסורים הם
[כרבנן, וכפסק הרמב"ם], אלא כוונת השו"ע לשחיקת תבלין וכדו',
הנקראים ברמב"ם (פ"א מהל' יום טוב הי"ח) 'מכשירי אוכל נפש',
משום שאינם עשויים לאכילה אלא לתיבול והכשרת האוכל, והם
הותרו כיון שהם חלק מההתעסקות באוכל (וראה עוד משגיב
להלן (ס"ק טו) שביאר שהשו"ע התיר לתפור עפות ממולאים
משום היתר 'מכשירי אוכל נפש', הוסיף, שלפי זה אסור לבני
ספרד לחמם מים לצורך הדחת כלים, כיון שמכשירי אוכל נפש
שאינם שייכים לאוכל עצמו אסורים, והברי הרמ"א לקמן (ס"י)
תקיא ס"ב) שמותר לחמם, אינם אלא לשיטתו שמכשירי אוכל
נפש' מתירים ביום טוב, אך לא לשיטת השו"ע (וראה מה שכתבנו
במשגיב להלן (ס"ק כו)).

[משגיב ס"ק ז]

במשגיב ש"ק(11) וכו', דק"ו בכלל תקון פליט(12).

11 ובטעם הדבר שהשחזת הסבין נחשבת כמכשירי אוכל נפש
אף שנצרכת היא להכנת אוכל נפש ממש, כדי לשחוט את
הבהמה ולהכשירה לאכילה, ולכאורה דומה היא להבערת אש
כדי לבשל עליה, שהותרה ביום טוב, כתב הגר"שז אויערבך
(שולחן שלמה ס"ק ב) שהסבין דרי עומד לשימוש במשך ימים
רבים, ואם כן ההשחזה לא נעשית רק עבור האכילה הנצרכת לו
עכשיו, ולכן אין תיקונו מוגדר כהכנת אוכל אלא כמכשירי
אוכל נפש, מה שאין כן הבערת אש, שאינה נעשית אלא כמון
לאכילה ובשביל האכילה, נחשבת כמעשה הכנת אוכל וצורך
אוכל נפש. הוסיף (שם הע' א), שמשמע זה מותר להוליך סבין
דרך רשות הרבים כדי לשחוט בו, שכיון שההולכה נעשית עבור
השחיטה הנצרכת בזמן הקרוב, נחשבת היא כצורך אוכל נפש
והכנתו.

12 ותיקון זה, כתב הפמ"ג (ס"י) תצה א"א ס"ק א, וכן נקט ב"י זה
א"א ס"ק ז) שלכאורה אינו אסור אלא מדרבנן, כיון שמדין תורה
הותר לתקן מכשירי אוכל נפש אף בתיקון גמור באופן שאי
אפשר לעשותם מבעוד יום. ומטעם זה כתב (שם), והביאו הביה"ל
שם ס"א ד"ה ה"לך, שאם סבין השחיטה נפגם ביום טוב, יתכן
שמותר במקום דחק וצורך גדול לומר לנכרי להשחיתו במשחזת של
אבן, כיון שהותר שבות דשבות במקום צורך גדול, כמבואר בשו"ע
לעיל (ס"י שו"סיה).

[ביה"ל ד"ה ומתור]

ולק"י שרי"ט(85).

85 ואף שכתב בביה"ל לעיל (ד"ה אבל) שהמגבל לאחר נתינת
המים חייב, כתב בביה"ל לעיל (ס"י) שכא ס"ד ד"ה אין) שהיינו רק
בדבר שהוא בר גיבול, שנתינת המים אינה נחשבת כל כך כגיבול,
אך בדבר שאינו בר גיבול, אין העירוב מוסיף גיבול לדעת רבי
שסבר שנתינת המים נחשבת כמעשה הגיבול והעירוב.

[שעה"צ ס"ק ט]

לא גרע דבר ד"ה קאם לא קה לזו לזו שהיה בקרב יום טוב דש"ר(86).

86 ובביאור דברי המהרי"ל (המובא במשנ"ב) שהחמיר בזה, כתבו
הקהלת יעקב (כאן) והפמ"ג (א"א ס"ק ב) שדיבר באופן שיש לאדם
בשר, ומה שנמנע מתיקון השיפוד כדי לצלותו ולאוכלו ביום טוב
ראשון, הוא משום שממתין ליום טוב שני שאסור התיקון בו קל
יותר משום שקדושתו פחותה נקדושת יום טוב ראשון, ומכיון
שתיקון זה הותר לגמרי ביום טוב ראשון כדי לאוכלו באותו יום
משום אוכל נפש, ואף על פי כן הוא נמנע מלתקנו, נחשב תיקונו ביום
טוב שני כמכשירי אוכל נפש שדחה אפשר לעשותם מבעוד יום.

ולגבי בהמה שנשחטה ביום טוב ראשון שרצה לטלטל את עורה
ולמולחו ביום טוב שני, כתב במשנ"ב לעיל (ס"י) תצה ס"ק ז) שיתכן
שדינה כבהמה שנשחטה בערב יום טוב ויאסר לטלטלו משום
מוקצה ביום טוב שני, וכתב בשעה"צ שם (ס"ק יז) שהבגדי ישע
צידד להקל בזה.

[משגיב ס"ק ו]

כדעת הפא"ד והר"ן דסב"א להו דזהו בכלל תקון פליט גמור(86).

86 ואף שלענין נקיבת נקב חרש בחבית, כתב להלן (ס"ק כח)
שמותר הרב אם לא היה יכול לעשות זאת מבעוד יום, ולא הביא
שלדעת הבעל המאור והר"ן אסור הדבר, ביאר הגרי"ג קרליץ (חוט
שני יום טוב פ"ג ס"ק ב) שתיקון השיפוד הוא תיקון גדול יותר,
ולפיכך החמירו בו יותר.

[משגיב ס"ק ח]

ואין מורין בן לנבי"ם(87). והוא הדין לנלמדי(88).

87 ואף להורות כן לאדם יחיד, כתבו הב"י (ס"י) תקיד ס"א ד"ה וכך)
והשו"ע הרב (כאן ס"א) שאין מורים, וכן הוכיח הדעת תורה
מהגמרא ומהראשונים (וראה ערוך השלחן ס"ב).

88 אכן, ללמד את ההלכה לתלמידיו בדרך לימוד (ולא בדרך
הוראה), דעת הגרי"ג קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ג ס"ק ג) שמותר,
וכן משמע מהמשגיב לעיל (ס"י) ל ס"ק ח) לגבי הסרת תפילין מעליו
בילילה, שהדין הוא שמותר להשאירם עליו אך אין מורין בן,
שביאר שאין מורין בן 'הלכה למעשה', וכן מבואר בשו"ע הרב
(כאן ס"א וקו"א ס"ק א). הוסיף הגרי"ג קרליץ (שם), שמותר גם
לכתוב בספר הלכה את דיני הלכה ואין מורין בן.

[שעה"צ ס"ק י]

והוא הדין שלא נעשה בן בפני נבי"ם(89).

89 ובטעם הדבר, כתב לעיל במשגיב (ס"י) ל ס"ק ח) שגם עשיה
ברבים נחשבת כהוראה.

הלכות יום טוב סימן תקט

באר הגולה קכה

* **אותו:** הגה ודוקא (ג) שיוכל לצלות בו בלא תקון, (ד) אכל אם אינו יכול לצלות בו פך ונשבר (ה) ביום טוב, (ו) מטר (ז) לתקנו (סד), (ח) ואין מורין בן לרבים (וכמו ירוש' ח"ג), שלא יבואו לתקן פס-פן בנשבר מערב-יום טוב, * והיא הדין לכל מקשירין שאי אפשר לעשותן מערב-יום טוב: **ב** ישפוד שרוצים לצלות בו והיה ארוך יותר מדי, (ט) אסור לתכו (א) ולא לשפרו. ואין משחזין את הפסין (י) במשחנת שלה, אכל מחדה (יא) על-גבי (ז) העץ או חרס (יב) או אבן; (ה) (יג) ואין מורים דבר זה לרבים, כדי שלא יבאו למחדה במשחנת. הפכה דברים אמורים, (יד) כשיכולה לחתך בדחק או שפגמה, אכל אם אינה יכולה לחתך כלל אין משחזין אותה אפלו על העץ, ושמה יבוא להשחיתה במשחנת: ג יעופות שממלאים אותם פשור וכיצים, מתר

באר היטב

לפסחה, ספר הזכרונות: (3) ביום טוב. וה"ה אם נשבר בע"ט ולא ידע בו או שלא היה לו שהות לתקנו, אכל אם שכת לתקנו מע"ט אסור, וה"ה אם היה אפשר לתקנו בראשון אסור לתקנו

משנה ברורה

(ה) ואין צריך להכות עליו בפטיש: (ג) שיוכל לצלות בו. הינו (ו) על-פי הדק, ומקל מקום ששיב התקון (ו) טקחא ותרוא: (ד) אכל אם אינו יכול וכי. הינה גגון ששקמם השפוד (ס) הרבה. ומה שכתב ונשפר, רצה לומר, או שנשבר ראש השפוד ומחמת זה אינו יכול לצלות בו: (ה) ביום טוב. אכל אם נשבר או נשבר מערב-יום טוב, שהיה באפשר לתקנו מבעוד יום, אסור מדינא לתקנו, דהרי הם מקשירי אכל-נפש שאפשר לתקנם מבעוד יום דאסור לכלי עלמא. פתח המגן-אברהם פ"ש מהר"ל, דאם נשבר ביום טוב ראשון אסור לתקנו ביום טוב שני, דלגבי יום טוב שני הוי יום טוב ראשון מערב-יום טוב, דהרי אנו עושין יום שני מחמת פסק שמה יום ראשון הוא חל. ובספר הגדילשע פתב, דאם לא היה צריך להשפוד ביום טוב ראשון, (ט) מתר לדעת הרמ"א לתקן ביום טוב שני שצריך לו, וכן בחדושי רבי צקיבא איגר מפסק על דברי מהר"ל, עין שם: (ו) מתר וכי. עין בבאר הלכה שכתבנו פ"ש האחרונים דיש להחמיר בזה פדעת המאור והר"ן דפרכינא להו דתרו בכלל תקון-כלי גמור, דאסור אף למאן דמתיר במקשירי אכל-נפש, ואם יכול להשיג לשאל מאחרים, לכלי עלמא אסור [מ"א]: (ז) לתקנו. עין בפריימגדים שכתב דהינו לחתך מצט שיהיה יכול לתחב עליו הפשה, אכל לתקנו תקון גמור לכלי עלמא אסור, ודמיא להא דפסק השלחן-ערך לקמה בסעף ב, דלחדד הפסין במשחנת של אבן אסור מצד הדין משום שהוא תקון-כלי גמור, ואסור אפלו לדעת המתירין מקשירי אכל נפש. ודע עוד, דדברי הרמ"א הוא ודוקא לענין שפוד שהוא מקשירי אכל-נפש, אכל שאר כלי שנתקלקל, גגון מחט שנתעקמה אפלו מעט, אין לפשטה לכלי עלמא [אחרונים]: (ח) ואין מורין בן לרבים. והוא הדין (י) לתלמידים: **ב** (ט) אסור לתכו ולא לשפרו. דעל-ידי-זה (ט) עושה אותה לכלי: (י) במשחנת שלה⁽¹⁾. הינו של אבן, (יב) ואפלו נתקלקל חדודה ביום טוב, דהוי בכלל תקון כלי⁽²⁾: (יא) על-גבי העץ. רוצה לומר, אפלו (יג) על משחנת של עץ, (יד) כדנה לא יהיה תקון גמור, (טו) והוא הדין שיוכל להשיא על-גבי ספין אחר כדי למחדה: (יב) או אבן. רוצה לומר, אבן דעלמא שאינה משחנת: (יג) ואין מורין דבר זה לרבים. אכל להצביר שמענית של ספין על-גבי משחנת של עץ או חרס (טו) או אבן או על-גבי חבכתה, מורין ברבים להחיר: (יד) כשיכולה לחתך

באר הלכה

אסור בכל גגון, ומגרי שנתן עליו קבר טימס מבעוד יום, דנתניתו וזה נכיל, וליהבי שרי⁽³⁾, אכל מדסתם המחבר טשמע דפרכינא לה פתח הפוסקים דשרי בכל רגזי, בן פתח העלת-שפת הפשוט:

* אותו, דע, דשפוד שצולין בו פשור, שהוא מקשירי אכל-נפש, שנתקלקל ביום טוב ודאי מערב-יום טוב, היה לו לתקנו מבעוד יום הכלי עלמא אסור, פליגי בה רבי יהודה ורמב"ם אי מתר לתקנו, והוא הדין בכל מקשירי אכל-נפש שאי אפשר לעשותו מבעוד יום אי מתר לעשות ביום טוב, וכן שכתבתי במשנה ברורה. והנה מספר דעות פ"ה דהדין לישן ברמב"ם [בן פסעף שאמריו], ודעתו, כפי מה שפירש בבית-יוסף, דהרמב"ם פרכינא לה דבר⁽⁴⁾, וליי זה אפלו נכפף הרבה ביום טוב או שנשבר ואינו יכול לצלות כלל כלי תקון, אפלו הוי אסור לתקנו, אכל דעת הגמ"ה, שהיא דעת הרמ"א שנתרש"א וסיעתו, לפסק רבבי היתיה, על-פ"ן פתב, דוקא כשיכול לצלות בו בלי תקון אסור לתקנו משום דתקחא ותרוא הוא, אכל בנשבר ביום טוב שאי אפשר להשתפש בו פך והוא הדין בנכפף הרבה, מתר לתקנו ביום טוב. ואם-פן יפלא לכאורה, למה לא פתח הרב בלישן ויש אומרים ונאפשר משום שהמחבר סתם דבריו בשלחן-ערך ולא באר בהדיא דעתו דבכל גגני אסור, ודעת הרב היה בעצם הדין להקל בדעת הרמ"א וסיעתו, לכן עשה דבריו בדרך פירוש. אחר כך מצאתי כל עקרי דברי בספר עלת-שבת. ודקניא הספיקו פ"ה אחרונים [עין כאלה רבה ובהדישי רבי צקיבא איגר ושארי אחרונים] דאין להקל לעשות מצוה אפלו לעצמו כמה שכתב הרמ"א, דיש לחש לשיטת המאור וסב"ר שכתמירי בנשבר השפוד או שנקפף הרבה עד שאי אפשר לצלות כלי תקון, דפרכינא לה דתרו תקון גמור אם נתקנו וקפופה כלי מתרש ביום טוב לצורך אכל-נפש פתח, דתרו אסור לכלי עלמא אפלו לרבי יהודה, ועין בבאר הגמ"א שדעתו דלא כבית-יוסף, אלא בדעת הים של שלמה דגם הרמב"ם פרכינא לה רבבי יהודה דמקשירי אכל-נפש שאי אפשר לעשות מבעוד יום מתר לעשות ביום טוב. וכן כתב בהדיא בפרק א הלכה ה, ועל-כרחי לדידה מה שאמרו שפוד שצורך אסור לתקנו⁽⁵⁾ הינו כשנשבר או שנקפף משום דישארי דשקלא מנא הוא, וכן שכתבתי בגמ"א בסעף-ק"ה ה לדעת הגמ"ה, וכן פתח האליה רבה: * והוא הדין לכל מקשירין שאי אפשר וכי. עין בבאר הגמ"א. שדעת הרמב"ם דוקא בספין שנקפפה היא דאין מורין פך, שלא יבאו לסדר בטשחנת שלה, אכל בשאר מקשירי אכל-נפש שאי אפשר לעשותן מבעוד יום, הלכה

שער הציון

(ה) רש"י: (ו) רבנו ירחם, והובא בבית-יוסף: (ז) רש"י: (ח) ר"ן לדעת רש"י: (ט) דכיון דהיה אסור או לתקן, לא גרע דבר זה מאם לא היה לו שהות מערב-יום טוב (שרי), וכנ"ל: (י) אליה רבה בשם עבודת-הקדש, וכתב הב"ח: והוא הדין שלא יעשה בן פגני רבי⁽⁶⁾, והובא במגן-אברהם: (יא) ועליכן אף אם לא היה לו שהות לתקנו מערב-יום טוב, אסור, וכן פתחו האלה רבה וסג"א. והנה הגמ"א אברהם כתב דדוקא באפשר לתקנו מערב-יום טוב, וכנתנו לדעת הרמ"א דעליל דמתיר בנשבר, וכתב לא הוסיף כלום, ועל-כרחי דמתיר באפשר לתקן מבעוד יום, ואם-פן לפי כפי דמתמירין האחרונים בנשבר משום תקון טנא קדעת המאור ותרין⁽⁷⁾, גם כן אסור מדינא אף באי אפשר לו לתקן מערב-יום טוב; אכל נאמנת נראה לענין דתיב דתיבא דאיכא עשיית כלי גמור, גם לרש"י וסיעתו אסור, וכדמוכח בדרך לב בפשטנה ובכ"ש שם בפסוק ב דבר הפתחיל יפסי [וכן פתח הרמ"א שם בחדושי המשום מקשירין לכלי עלמא לא התר לעשות כלי מתקלקל], ושפוד ששפוד ראשו וצרוף לתנד קצת כדי שיהא ראוי לתחב עליו [כמו שכתב הסר-נגדים], פרכינא לה דתרו לא מקרי תקון כלי גמור, וכן מוכח מהרמ"א גבי אין משחזין את הפסין, עין שם מה שכתב שם, והוא הדין לענין שפוד ששפוד ראשו, הדין אחר הוא, כמבאר בפוסקים, וכן במת-אדם הסכים לאסור בכל גגני, ודלא כפגן אברהם: (יב) פוסקים: (יג) פן מוכח בפוסקים: (יד) ומכל מקום יש לומר דאף זה לא התר פי אם פונקמה ביום טוב ולא פונקמה מערב-יום טוב ובי"ח ופריימגדים וחדושי רבי צקיבא איגר, ועין שם בפ"ח דהוא הדין לענין לתנד על-גב חבכתה: (טו) מגן-אברהם: (טז) ועל-גב משחנת, אפלו להצביר שמענית אף מורין לרבים ומ"א בשם יש"ש ובי"ח:

הלכות יום טוב סימן תקמ

(טו) לתקשר ביום-טוב, והוא שיתקן מערכי-יוטוב החוט (טו) וישלמו (ו) במחט; (ז) ונתקן שלא יתקן החוט ביום-טוב: הגה (יח) וכן נהגו (י) לשרף החוט הנשאר בעוף (יט) לאחר שפסקו בו: ד' מותר (כ) לתקן ביום-טוב אגד גדוים ועופות (כא) מקלטים (כב) וחויטים תפורים. (כג) וכן יכולים לשרף פתילה או סמרטוט שקושרים בו העוף: ה' מותר (ח) ללבוש ביום-טוב כלי-ברזל שאפו בו פלאדיין: של גבינה ואחר הלבון יאפו בו (כד) פשטיד"א של בשר. (י) והוא (ט) ונתקן ששיתקלפו יתנו אותו על המאכל (כה) מיד, אכל אם הוא בלוע מנבלה וכיוצא בה, אסור ללבוש לאפולו לאפות בו דבר-התר: הגה [*] והוא הדין (כו) האסור להגדיל כלי ביום-טוב (כז) וכן הדין (כח) ללבוש שפולו שצלו

ח האגד בשם שגלי הלכות העניינים בקרב ד' וביצה ט משפיע סימן של ל' מריב' קשרין ב' וביצה בשם וי' ב' נהגת מביני פה א ל' פירוש סין האסור פלע צדף לכן אסור ששדיר מקלפה וכן נוסף הלכותיה היא עשה

באר היטב

והיא שאין עושין כן בקני רבים, אכל להעביר שמנתיח הסכין ע"ג עץ או חרס או ע"ג ספין אחר מורין נרבים להמיר, ולש"ל פרק אין צדין: (י) במחט. ואם לא שמחתו במחט מעייט אסור לתנו במחט ב"ט. ועין סעיף א בטה"ש, מ"א: (ז) לשרף. ע"מא שהעלה, דכללו של דבר: כל שאסור לחתך אסור נ"כ לשרפו, וכל שמתר לשרף מתר גם כן לחתך; והכא מתר אף לחתך, והא"א לעשותו מעייט, אלא שנהגו לעשות זה בפרשת החוט, ע"ש: (ח) ללבוש. וכינוי היתרא בלע סגי לה בלבון פל"דהו שקש משנה עליו מבחוץ, כמ"ש סימן תנא ס"ד: (ט) שקשיתקלפו. דאין לא נראה פתתן כלי אלא במחממה לבשל תחתיה. מרדכי. והפלו היה אפשר לעשות מעייט. שרי. ד"מ. אכל הפלוג מבלה צריך לבין עד שתשיר קלפתה, ונפר שפוקה להכשירה, אסור כמו שאסור להגעיל כלי ב"ט. ב"י. הג"מ. ואם לא היה אפשר לעשותו מעייט, שרי להגעיל, ד"מ. ונ"ס"א בטה"ש. ומאן משמע שקטר בזה להגעיל כלי-חלב לאכל בו בשר או איפכא, והעולם נהגין אסור בקבר, ומ"כ בשם הגאון מהר"ר בנגמין מפונא ששמע טהרי"ט: ופה הטעם להסתייג, שאם יעשה כן, לעולם לא יתקן לו רק כלי א' ונהגילנו כל פעם שישמש בו וזה אסור דלמא אפי' למטי. כדאיסא בחז"ן

שערי תשובה

[ט] שקשיתקלפו. עב"ח"ט. וכסה ברי' בשם ביה"נדר: שפוד של חמץ שצולין בו בשר על השנה, אסור ללבוש ביום-טוב של פסח: [*] והוא הדין האסור להגעיל. עין פנדכ"ז הל' ג סימן תב:

משנה ברורה

כלי אלא כמחממה לאפית בה, (גד) מה שאין כן בבלוע מנבלה, שצריף לבון גמור עד שיהא ניצוצות נמוץ הימנה, ונראה כמתקן כלי. (כה) ונאף אם לא היה אפשר לו ללבוש מערכי-יוטוב, כגון שנטרפה ביום-טוב גופא¹⁴⁶, גס-פן אסור מטעם ו¹⁴⁷. (כו) ונש מאחרונים שמקלים פשאי אפשר לו ללבוש מערכי-יוטוב, (כז) מיהו על-כ-פניו ללבוש קלפי עקמא אין להורות כן לאחרים, ודלעיל בקע"ף א בטה"ש: (כה) מיד. ואן אפלו (לא) היה אפשר לו ללבוש הכלי מערכי-יוטוב (טז) גס-פן שרי, דהרי צריך לו עכשו חמום הפלי בשביל אפית המאכל, אכל אם ימתין מלאפות עד שיצטנן ויחממה מתדש, נמצא דהלבוש הראשו היה רק כדי להכשיר הכלי ונראה פתתן. (טז) ונאף אם לא היה אפשר לו ללבוש מערכי-יוטוב גס-פן אסור. (ל) ולדעת הלש"קל"ן דלעיל, גם בנה שרי מצד הדין, אף אין להורות כן לאחרים וכנ"ל. כתב מגר"אברהם: מקאן משמע שכתל מטר להגעיל כלי מחלב לבשר או איפכא, והעולם נהגין אסור בקבר, עין שם הטעם¹⁴⁸. והפרי"קגדים כתב, דהמנהג להטריף מקדש. ועין מה שכתבנו לעיל בסימן תנא במשנה ברורה שצ"ח-קטן יט בשם החת"ם סופר¹⁴⁹: (כו) האסור להגעיל כלי ביום-טוב, אפלו אם רוצה להשתמש בהכלי אחר-כך לצורך יום-טוב, דכשול מי שהגעלה הלא לא הו' לצורך אכל-נפש, כי אם להכשיר הכלי להשתמש בו אחר-כך, וזה היה אפשר לעשותו בערכי-יוטוב¹⁵⁰. ואם לא היה אפשר להכשיר הכלי מערכי-יוטוב, כגון שנטרפה י"ם וכהאי גוונא, (ל"ג) רבים מהאחרונים מקלים מצד הדין¹⁵¹, (ל"ג) אף אין להורות כן לאחרים וכנ"ל; (ל"ג) אכן אם היה לו מים ורחוץ (ל"ד) שהרחיטין לצורך אכל-נפש, מתר להורות לאחרים להגעיל בהן¹⁵²: (כו) ללבוש שפוד וכו'. רבינו דמדינא אין צריך לבון

בדח"ק. דאן לא גורנין שזכ"א לאהדורי אמשקונה של אבן: ג (טו) לתקשר ביום-טוב. דמקשירין (יז) שאי אפשר לעשות מקעד יום והוא¹⁵³: (טז) וישלמו במחט. ויצה לומר מקעד יום, דאם ישלמו ביום-טוב (י"ט) גורנין שמא יתקן החוט גס-פן, וזה גורניא אסור, דהא אפשר לעשותו מקעד יום, ואם לא שמהו במחט מקעד יום, (ט"ט) אסור לתנו במחט ביום-טוב, אם לא ששם מערכי-יוטוב ונלקח ממנו החוט ביום-טוב, דאן מטר לתן החוט במחט ביום-טוב ונתקן הנשאר אחר תפירתו, וכדלקמיה: (י"ז) ונתקן שלא יתקן החוט ביום-טוב. הינו קדם התפירה לעשות אותו כדי מדרו, דהוא בכלל חתין פלי, אכל לאחר התפירה (כ) מה שנשאר מן החוט מטר לחתך: (י"ח) וכן נהגו לשרף החוט. פרי"ש, דהחוט שנשאר לאחר התפירה (ל"א) מטר אף לחתך, ונה אי אפשר מערכי-יוטוב¹⁵⁴, אלא שנהגו לשרף: (י"ט) לאחר שתפירו בו. אכל קדם התפירה אסור אף לשרף, דלשרף ולחתך דין אחר להם (ואחרונים): ד' (כ) לתקן ביום-טוב אגד וכו'. ואף דכתב מהחלה דונתה שלא לתקן החוט, (כ"ג) הינו קדם התפירה, משום דעל-ידי-נה סתקנו התפירה ותישיב כמתקן פלי, מה שאין כן בעל והוא אחר התפירה ואין כאן חקון, ונאף בשבת מטר. גדלעיל בסימן שיר קע"ף ט, עין שם הטעם במשנה ברורה¹⁵⁵: (כ"א) מקלטיין. צלוין ראשו על כרעו ועל קרבו נקרא מקלס ועין רש"י פסחים ג"ג דבור המתחיל 'מקלטיין': (כ"ב) וחויטים תפורים. ויצה לומר, שהיו תפורים זה לזה בעת הצליה: (כ"ג) וכן יכולים לשרף. (כ"ג) שאין בנה חתין כלי: ה' (כ"ד) פשטיד"א של בשר. דכינוי דהיתרא בלע אין צריך לבון גמור שמתקנה קלפתה, אלא סגי בלבון קצת עד שקש נשרף עליו מבחוץ, לפיכך מתר, דבלבון בנה אין נראה כמתקן

שער הציון

(י"ז) הגר"א: (י"ח) מגר"אברהם בשם רבנו יצחק: (י"ט) שם: (כ) מגר"אברהם, וכן משמע מהגר"א: (ל"א) אחרונים: (כ"ג) עלת"שפת ושי"א: (כ"ד) חיי"אדם: (כ"ד) מבאר פוסקים: (כ"ה) אליה רבה ובאר הגר"א וכן השתיק חיי"אדם וברעת הלבוש, ח"ל כמגר"אברהם: (ל"ו) כמגר"אברהם ויכפי מה שפארו האלה רבה לדבריה, אף דמגר"אברהם שלנו לא מפר זה בטה"ש, וכן משמע דעת הרדב"ז סימן תב על-פי סברתו לשון הגעלה, דלא חשיב חתין מנא דהא אפשר להשתמש בו בענין¹⁵⁶, והכי נפי דקתה, אלא דנראה שם דהוא סבר וברבן (וברעת הרב הפרי"ד) דמקשירי אכל נפש לא הטר ביום-טוב בטום ננא, ובהו הלא ממשע כל הפוסקים הספיקו דהלכה ברבי יהודה להקל: (כ"ז) מחצית השקל ופרי"קגדים: (כ"ח) כמגר"אברהם בשם הרדב"ז משה ושי"א, וכן מבאר בטה"ש באור נודע סימן שמ"ה: (כ"ט) כות שש בו משום חתין כלי, וכן מוכח מבאר הגר"א, עין שם מה שמדמה ענגנו לקא דסר"ן: (ל') פשוט: (ל"א) כמגר"אברהם בשם הרדב"ז משה מקלים, וכן דעת מהרש"ל בקרב אין צדין וטה"ש וטה"ש א"ס, ואף שמן אליה רבה משמע דהוא מחמיר בזה, וכן משמע קצת מבאר הגר"א משום חתין כלי, המשען באור נודע סימן שמה ונאה שדצמור דאין לחש בזה משום חתין כלי, ויובל לומר דהדין עושה כן ורק משום בשול המים אם היה אפשר מערכי-יוטוב: (ל"ג) מברש"ל ומחצית השקל [בבאר דברי המגר"אברהם], וכן משמע באור נודע: (ל"ג) חיי"אדם בשם הרדב"ז: (ל"ד) וקשתיה כמן ששים נגד הכלי שמגעיל נשם ברדכ"ז, ע"ש: תרגום: 1 קצין עונת גבינה. 2 מלי בשר בין דפי עשה.